

YÖNETMELİK

Çevre ve Şehircilik Bakanlığından:

**ATIK ÖN İŞLEM VE GERİ KAZANIM TESİSLERİNİN
GENEL ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, atıkların işlenmesi amacıyla faaliyet gösteren atık ön işlem ve geri kazanım tesislerinin teknik kriterlerine ve bu tesislerde bulunması gereken asgari şartlara ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-4’ünde yer alan atık listesindeki atıkları işleyen ve faaliyet konusu ile idari ve teknik kriterleri başka bir mevzuatta düzenlenmeyen;

- a) Toplama ayırma tesislerini,
 - b) Diğer ön işlem yapan tesisleri,
 - c) Hurda metal işleme tesislerini,
 - ç) Yeniden kullanıma hazırlama faaliyeti gerçekleştiren tesisleri,
 - d) Tehlikesiz atık geri kazanım tesislerini,
 - e) Tehlikeli atık geri kazanım tesislerini,
- kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, faaliyet konusu ile idari ve teknik kriterleri başka bir mevzuatta düzenlenen atık işleme tesislerini kapsamaz. Ancak ilgili mevzuatında aksi bir hüküm bulunmayan ön işlem, ara depolama, geri kazanım veya bertaraf faaliyeti yapan atık işleme tesislerinin kapatma işlemleri için 12 nci maddede yer alan hükümler uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 8 inci, 11 inci ve 12 nci maddeleri ile 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 97 nci ve 103 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Atık işleme: Atıkların ön işlemler ve ara depolama dâhil olmak üzere 2/4/2015 tarihli ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-2/A ve EK-2/B’sindeki geri kazanım ya da bertaraf işlemlerini,
- b) Atık işleme tesisi: Ön işlem ve ara depolama tesisleri dâhil aktarma istasyonları hariç olmak üzere, atıkları Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-2/A ve EK-2/B’sindeki faaliyetlerle geri kazanan ve/veya bertaraf eden tesisi,
- c) Atık kabul birimi: Atık işleme tesisinde işlenecek atıkların tesise kabulü işlemlerinin yerine getirilmesi ve işlemeye tabi tutuluncaya kadar bekletilmesi için gerekli ünitelerden oluşan alanı ve/veya alanları içeren birimi,
- ç) Ara depolama tesisi: Atıkların ön işlem, geri kazanım veya bertaraf tesislerine ulaştırılmadan önce, atık miktarı yeterli kapasiteye ulaşuncaya kadar güvenli bir şekilde depolandığı tesisi,
- d) Ayrıştırılmış atık stok sahası: Toplama ayırma tesislerinde ayrılan atıkların, diğer ön işlem faaliyeti gerçekleştiren atık işleme tesislerinde ise işlem sonucunda elde edilen atıkların atık işleme tesislerine gönderilinceye kadar bekletildiği alanları,
- e) Bakanlık: Çevre ve Şehircilik Bakanlığını,
- f) Bakiye atık: İşlenmek üzere atık işleme tesisine kabul edilen atıklardan işlenemeyen veya işlenme sonucunda geriye kalan atıkları,
- g) Çevre lisansı: 10/9/2014 tarihli ve 29115 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında düzenlenen geçici faaliyet belgesi/çevre izin ve lisansı belgesini kapsayan lisansı,
- ğ) Deneme üretimi: Atık işleme tesisinde geri kazanım sonrası elde edilecek madde ve/veya malzemenin 13 üncü maddenin sekizinci fıkrasına uygunluğu ve proses yetkinliğinin ispatı amacıyla yapılan çalışmayı,
- h) Geri kazanım tesisi: Piyasada ya da bir tesiste kullanılan maddelerin yerine ikame edilmek üzere atıkların faydalı bir amaç için kullanıma hazır hale getirilmesinde yer alan ve Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-2/B’sinde listelenen işlemlerden herhangi birini gerçekleştiren atık işleme tesislerini,
- ı) Hurda metal işleme tesisi: EK-2’de listelenen atıkları parçalamak/boyutlarını küçültmek suretiyle kalitesini artırmak amacıyla faaliyet gösteren atık işleme tesislerini,

- i) İl müdürlüğü: Çevre ve şehircilik il müdürlüğünü,
- j) Kapatma planı: İşletme sahibinin talebi ve il müdürlüğünün uygun görmesi veya Bakanlık/il müdürlüğü tarafından resen atık işleme tesisinin kapatılmasına karar verilmesi halinde kapatma sonrası olası olumsuz çevresel etkilere, kontrol ve izleme işlemlerinin nasıl gerçekleştireceğine ve tesisteki tüm atıkların ne şekilde yönetileceğine ilişkin bilgileri içeren planı,
- k) Kütle-denge bildirimi: Atık işleme tesisine kabul edilen ve işlenen atıklar ile bakiye atıklara ve atık işleme faaliyeti neticesinde oluşan/üretilen ürünlere ilişkin Bakanlığın çevrimiçi sistemi kullanılarak yapılan bildirimi,
- l) Ön işlem: Ayırma işlemi dâhil olmak üzere atıkların hacmini veya tehlikelilik özelliklerini azaltmak, yönetimini kolaylaştırmak veya geri kazanımını artırmak amacıyla atığa uygulanan fiziksel, ısı, kimyasal veya biyolojik işlemlerden bir veya birkaçını,
- m) Toplama ayırma tesisi: EK-1'de listelenen atıkların toplanarak cinslerine göre sınıflandırılması amacıyla ayırma işlemlerinin gerçekleştirildiği atık işleme tesisini,
- n) Tutarlılık kontrolü: Atığın taşınması işlemlerinde atığı taşıyan tarafından, boşaltılması aşamasında ise atık işleme tesisi tarafından yapılan; atık üreticisi, atığın miktarı, atığın kodu, atık işleme tesisi bilgileri ve atığın beyan edilen atık ile aynı olduğunun doğruluğuna ilişkin kontrolü,
- o) Yeniden kullanıma hazırlama: Atık olan ürün veya ürün bileşenlerinin başka ön işleme tabi olmasına gerek kalmadan temizleme, onarım ya da kontrol işlemleri ile tasarlandığı şekle getirilmesini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler, Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Genel ilkeler

MADDE 5 – (1) Atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum ve kuruluşlar, atık yönetiminin her aşamasında yükümlülükler açısından müteselsilen sorumlu olup atıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirleri almakla, bu faaliyetler sonucu meydana gelen çevresel zararı azaltmakla, durdurmakla ve gidermekle yükümlüdürler.

(2) Atıkların, ekonomiye katkı sağlaması ve nihaî bertarafa gidecek atık miktarının azaltılması amacıyla geri kazanılması esastır.

(3) Atıkların işlenmesi sonucunda elde edilen ürünlerin/malzemelerin, ayrıştırılmış atıkların, bakiye atıkların ve/veya değerlendirilemeyen ürünlerin kullanılması veya yönetilmesinde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

(4) EK-1'de yer almadığı için toplama ayırma tesisine gönderilemeyen atıklar, ilgili mevzuata uygun olarak; ara depolama, geri kazanım veya bertaraf faaliyeti yapan atık işleme tesislerine gönderilir.

(5) Geri kazanılamayan atıklar, bu Yönetmelik kapsamındaki geri kazanım faaliyeti gerçekleştiren atık işleme tesislerine kabul edilemez, bu atıklar Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-2/A'sında belirtilen yöntemlerden biriyle bertaraf edilir.

(6) Atık işleme tesislerinin ilgili idarelerden alınmış işyeri açma ve çalışma ruhsatına sahip olmaları zorunludur. Atık işleme tesislerine Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğine göre verilen geçici faaliyet belgeleri işyeri açma ve çalışma ruhsatı başvurularında çevre izin ve lisans belgesi olarak değerlendirilir.

(7) Bakanlık atık işleme tesislerinden, proses yetkinliğinin ispatı amacıyla geçici faaliyet belgesi değerlendirme sürecinde deneme üretimi gerçekleştirilmesini ve deneme üretimi sonucunda ilgili kurum ve/veya kuruluşlarca hazırlanan sonuç raporunu sunmasını istemeye yetkilidir.

Bakanlığın görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Bakanlık;

- a) Atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlayan program ve politikaları belirlemekle,
- b) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik gerekli idari tedbirleri almakla, ulusal ve uluslararası iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla,
- c) Bu Yönetmelik kapsamındaki atık işleme tesislerine Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğine göre çevre lisansı vermekle ve bu tesisleri denetlemekle,
- ç) Atık işleme tesislerinin faaliyetlerinin izlemesini sağlamak ve kontrolünü yapmakla, atık işleme tesisleri tarafından kullanılan Bakanlığın çevrimiçi uygulamalarına ilişkin iş ve işlemleri yürütmekle, görevli ve yetkilidir.

İl müdürlüklerinin görev ve yetkileri

MADDE 7 – (1) İl müdürlükleri;

- a) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla,
- b) Sunulan atık işleme tesisi kapatma planlarını değerlendirmek ve onaylamakla, tesiste yerinde inceleme ve tespitler yapmakla,
- c) Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğinde lisans vermekle sorumlu olduğu atık işleme tesislerine çevre lisansı vermekle,
- ç) Bu Yönetmelik kapsamındaki bütün faaliyetlerin uygunluğunu izlemek ve denetlemekle,

d) Tutarlılık ve uyumsuzluk durumunda atık işleme tesisleri tarafından tesise kabul edilmeyen atıkların, ilgili mevzuata uygun şekilde yönetilip yönetilmediğinin takibini yapmakla,

e) İl sınırları içinde faaliyette bulunan atık işleme tesislerinin, Bakanlığın çevrimiçi bildirim ve beyan uygulamalarına kayıtlarını ve beyanlarını sağlamakla ve bu tesislerin bildirimlerini periyodik olarak izlemekle, görevli ve yetkilidir.

Ön işlem ve geri kazanım tesislerinin yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki atık işleme tesisleri;

a) Tesisin işletilmesi ile ilgili bu Yönetmelik hükümleri ve Atık Yönetimi Yönetmeliğinin 10 uncu maddesi hükümlerine uymakla,

b) Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliğine göre çevre lisansı almakla ve çevre lisansı kapsamında yer almayan atıkları tesisine kabul etmemekle,

c) İşlenmeye uygun olmayan atıkları tesisine kabul etmemekle,

ç) Tesise kabul edilecek atıkların tutarlılık kontrolünü yapmakla, tutarlılık ve uyumsuzluk durumunda tesise kabul edilmeyen atıkları 24 saat içinde il müdürlüğüne bildirmekle,

d) Atıkların güvenli bir şekilde yönetilmesi için personelin eğitimini sağlamakla/sağlatmakla veya ilgili alanda Meslekî Yeterlilik Kurumu tarafından onaylanmış Meslekî Yeterlilik Belgesi bulunan personel çalıştırmakla, acil durum söz konusu olduğu zaman Bakanlığa ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlara bilgi vermekle,

e) Tesisin ömrünü tamamlaması, tesisin kapatılmasına karar verilmesi veya tesisin çevre lisansının yenilenmemesi durumunda tesise atık kabul etmemekle, çevrimiçi kütle-denge bildirimlerini tamamlamakla ve EK-3'te yer alan formata uygun olarak kapatma planı hazırlayarak tesisin bulunduğu ilin il müdürlüğüne onaylanmak üzere sunmakla,

f) Bakanlığın çevrimiçi programlarına kayıt olarak bildirim ve beyanlarını yapmakla, faaliyet konularına göre; tesise kabul edilen, işlenen atıklar ile bakiye atıkların ve atık işleme faaliyeti sonucunda oluşan ürünlerin/malzemelerin/ayrıştırılmış atıkların bilgilerini içeren kütle-denge bildirimlerini fiziki işlemler ile eş zamanlı olarak yaparak onaylamakla,

g) Tesisin gerek işletilmesi sırasında gerekse işletme sonrasında oluşması muhtemel çevresel kirliliğin önlenmesi ve/veya oluşan kirliliğin giderilmesi ve tesiste bulunan atıkların yönetilmesi amacıyla usul ve esasları ile miktarı Bakanlıkça belirlenen teminatı çevre lisansı başvurusunda Bakanlığa vermekle,

ğ) Atık Yönetimi Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak Tehlikeli Maddeler ve Tehlikeli Atık Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası yaptırmakla,

h) Geçici faaliyet belgesi aşamasından sonra çevre izin ve lisans belgesi başvurusunda iş yeri açma ve çalışma ruhsatını sunmakla,

ı) Bakanlıkça istenmesi halinde bildirilen esaslar doğrultusunda deneme üretimi gerçekleştirmekle ve deneme üretimine ilişkin hazırlanan sonuç raporunu Bakanlığa sunmakla, yükümlüdür.

(2) Atık işleme tesisleri tarafından tesise kabul edilen atıkların, atığın tesise kabul edildiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde işlenmesi gerekir. Ancak bu süre zorunlu hallerde Bakanlığın uygun görüşü ile uzatılabilir.

(3) Atık işleme tesislerinin atık kabul birimlerinde anlık olarak bulundurulabilecek atık miktarı kapasite raporunda yer alan yıllık atık tüketim miktarını geçemez. Kapasite raporu düzenlenemeyen durumlarda kapasite raporu yerine geçen yetkili makamlardan alınmış diğer belgelerde belirtilen yıllık atık tüketim miktarı esas alınır. Kapasite raporundan muaf olduğuna dair yetkili makamlardan alınmış belge sunan tesisler ise yıllık atık tüketim miktarlarını gösteren kurumsal akademik raporu çevre lisansı başvurusunda Bakanlığa sunarlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Şartlar ve Kapatma İşlemleri

Ön işlem ve geri kazanım tesislerinin sağlaması gereken genel şartlar

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki atık işleme tesislerinde aşağıda belirtilen genel şartlar sağlanır:

a) Tesislerde tamamen kapalı alanlar haricindeki alanların etrafı, tesis güvenliğini sağlayacak ve personel harici kişilerin izinsiz girmesini önleyecek şekilde; beton, tuğla, briket, taş örme ve benzeri yapı malzemesi ile kalıcı olacak şekilde çevrilir. Belirtilenler haricindeki malzemeler ile etrafı çevrili olan tesislerin ise yapının mukavemetini arttırıcı yönde beton direkler, demir parmaklıklar ve çelik konstrüksiyon gibi yapı malzemesi ile kalıcı olarak desteklenmesi sağlanabilir.

b) Tesislerde birbirinden bağımsız olacak şekilde; atıkların tesise girişte kontrolünün, tartım ve kayıt işlemlerinin yapıldığı ve atıkların işlenmek üzere bekletildiği 10 uncu maddede şartları belirtilen atık kabul birimi, atık işleme faaliyetinin gerçekleştiği alan, geçici depolama alanı, faaliyet konusuna göre 11 inci maddede şartları belirtilen ayrıştırılmış atık stok sahası/ürün stok sahası, otopark, idari ve teknik büro bölümleri bulunur.

c) Tesisin bakiye atıkları ile atık işleme faaliyeti dışında kalan diğer faaliyetleri sonucu oluşan atıklarının geçici depolanması amacıyla oluşturulacak geçici depolama alanında Atık Yönetimi Yönetmeliğinin 13 üncü maddesinde belirtilen şartlar sağlanır.

ç) Tesislerde, işleme faaliyetlerinin gerçekleştiği alanların ve atık ile temas halinde olan alanların tabanı, sızdırmazlığı sağlayacak şekilde geçirimsiz beton ve tutuşmaz malzemeden yapılır. Herhangi bir sebeple atıktan kaynaklanabilecek sızıntıların yer altı suyu, kanalizasyon veya yer üstü suyuyla temasını veya sızmasını engelleyecek şekilde toplanabilmesi için tabanda uygun eğimler verilerek ayrı toplama mekanizması oluşturulur.

d) Tesis genelinde oluşacak yağmur suları, yıkama ve benzeri atık sulardan ayrı toplanır.

e) Tesislerde gürültü, toz, koku gibi kirleticilere karşı ilgili mevzuatta tanımlanan her türlü önleyici tedbir alınır.

f) Metal atık kabul edilecek tesislerde, radyasyon kontrolü yapılabilmesi için Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumundan teknik uygunluğuna ilişkin onay alınmış radyasyon ölçüm cihazları kullanılır ve cihazın kullanımına yönelik ilgili kurumdan eğitim sertifikası onaylı personel bulundurulur.

g) Tesislerde yer alan tüm ekipmanlar firmanın demirbaşına kaydedilir ve bu ekipmanlar atık işleme tesislerinin kapasite raporunda, kapasite raporu düzenlenemeyen durumlarda kapasite raporu yerine geçen yetkili makamlardan alınmış diğer belgelerde gösterilir. Kapasite raporundan muaf olduğuna dair yetkili makamlardan alınmış belge sunan tesislerden ekipmanların bu raporlarda gösterilmesi şartı aranmaz.

ğ) Tesisler tarafından çevre lisansı başvurusunda, talep edilen atık kodlarının seçilen atık işleme prosesinde işlenmeye uygun olduğuna ilişkin Bakanlıkça belirlenen formatta hazırlanan teknik uygunluk raporu ile iş akım şeması ve proses özeti sunulur, Bakanlıkça gerekli görülmesi halinde, tesislerden ilave ekipman ile bilgi ve/veya belge istenebilir.

h) Tesislerde, tesise kabul edilen, işlenen ve tesisten çıkan ürün/malzeme ile atıklara ilişkin bilgilerin elektronik ortamda kaydedildiği veri kayıt sistemi bulunur. Veri kayıt sistemine girişi yapılan bilgilere ait belgeler en az beş yıl süreyle muhafaza edilir.

ı) Tesislerde, araç kantarı ile tesise kabul edilen ve tesisten gönderilen atıkların takibi için tesis girişi ve çıkışı noktalarına uzaktan erişim imkânı da sağlayan kamera kayıt sistemi teşkil edilir ve elde edilen kayıtlar en az otuz gün süreyle saklanır. EK-1'de yer alan metal, kağıt-karton, plastik, cam, ahşap, tekstil kategorilerden sadece tek bir kategoride atık kabul eden toplama ayırma tesislerinde araç kantarı yerine tesis kapasitesine uygun kantar bulundurulabilir.

i) Tesislerin organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri ve benzeri yönetim alanları gibi giriş çıkışları kontrol altına alınmış alanlarda kurulu olmaları halinde (a) bendinde belirtilen etrafının yapı malzemesi ile kalıcı olarak çevrili olması şartı, girişlerinde radyasyon kontrol sistemi ile yeterli sahibi personel bulunması durumunda (f) bendinde belirtilen radyasyon ölçüm cihazı bulundurma şartı ve girişlerinde araç kantarı olması durumunda ise (ı) bendinde belirtilen araç kantarı bulundurma şartı aranmaz.

j) Atıklara ön işlem faaliyeti gerçekleştiren atık işleme tesislerinde, tehlikeli ve tehlikesiz atıkların birlikte aynı makine ve ekipmanlarla aynı proseste işlenmesi halinde elde edilen atıklar tehlikeli atık olarak yönetilir.

k) Ön işlem faaliyeti gerçekleştiren atık işleme tesislerinde işlenen atıkların çevre lisanslı tesislerde geri kazanımı veya bertarafı sağlanır.

l) Geri kazanım tesislerinde, geri kazanım prosesi uyarınca gerçekleştirilmesi gereken ön işlem faaliyetlerinden sonra elde edilen atıkların aynı tesiste geri kazanılması şartıyla uygulanan ön işlem, geri kazanım faaliyeti kapsamında değerlendirilir.

(2) Atık işleme tesislerinde 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ile getirilen yükümlülüklerle uyulması zorunludur.

(3) Atık işleme tesislerinde 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik ile getirilen yükümlülüklerle uyulması zorunludur.

(4) Aynı adreste, aynı işletmeye ait birden fazla atık işleme tesisine sahip entegre tesislerde birinci fıkrada tesislerden istenen; araç kantarı, radyasyon ölçüm cihazı, geçici depolama alanı, otopark, idari ve teknik büro bölümleri ortak kullanılabilir.

(5) Tesislerin faaliyetlerine yönelik ulusal işyeri ve proses yeterlilik standardı bulunması/yayımlanması durumunda, tesislerden bu standartlara da uyulması Bakanlıkça istenebilir. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(6) Tesislerin kurulum, işletim ve bakım süreçleri ile kullanılacak prosese yönelik teknoloji seçiminde mevcut en iyi teknikler esas alınır. Atık işleme tesislerine dair mevcut en iyi tekniklere ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(7) Bakanlık ve/veya il müdürlüğü atık işleme tesislerinden bu maddede yer alan hususlara ilişkin ve/veya ilave olarak bilgi veya belge istemeye yetkilidir.

Atık kabul birimi

MADDE 10 – (1) Tesiste işlenecek atıkların tesise kabulü işlemlerinin yerine getirilmesi ve işlemeye tabi tutuluncaya kadar bekletilmesi için atık kabul birimi oluşturulur. Bu birime ait üniteler tek bir alanda olabileceği gibi tesis ve işlenecek atık özelliğine göre tesis içerisinde ayrı alanlarda da teşkil edilebilir. Tesise gelen atıkların tesis girişinde tutarlılık kontrolünün, tartımının ve kayıt işlemlerinin yapıldığı noktalarda ve atıkların tesiste işlenmeye alınuncaya kadar bekletildikleri atık kabul birimlerinde çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde gerekli tedbirler alınır.

(2) Atık kabul biriminde aşağıda belirtilen şartlar sağlanır:

a) Atıkların bekletileceği alanlar meteorolojik olayların etkilerine karşı üzeri ve 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtildiği şekilde en az üç tarafı yapı malzemesi ile kalıcı olacak şekilde kapatılır. Atık kabul alanlarında atıkların her yönden sızdırmazlığı sağlanmış, meteorolojik olayların etkilerine karşı korunaklı ve kapalı; tank, konteyner, IBC tank ve benzeri ekipmanlarda depolanması halinde bu ekipmanların ayrıca üzerinin kapalı olması şartı aranmaz.

b) EK-1 ve EK-2'de yer alan atıklardan sadece metal atıkların bekletileceği alanlardan, bu fıkranın (a) bendinde belirtilen üzerinin kapalı olarak tesis edilmesi şartı aranmaz.

c) Tabanı, sızdırmazlığı sağlayacak şekilde geçirimsiz beton ve tutuşmaz malzemeden yapılır. Herhangi bir sebeple atıktan kaynaklanabilecek sızıntıların yer altı suyu, kanalizasyon veya yer üstü suyuyla temasını veya sızmasını engelleyecek şekilde toplanabilmesi için tabanda uygun eğimler verilerek ayrı toplama mekanizması oluşturulur. Bu sıvılar alıcı ortama verilemez.

ç) Yağmur ve yüzey sularının drenajı için gerekli tedbirler alınır ve drenaj kanallarına bağlı yağ tutucular bulundurulur.

d) Sızma veya dökülmelere karşı atığın türüne uygun absorban malzeme bulundurulur.

e) Atık kabul alanları, kabulü yapılan atıkların verimli bir şekilde işlenmesinin sağlanması için atıkların özelliklerine ve bekletme sürelerine göre yeterli sayıda ve kapasitede bölümlere ayrılır. Söz konusu bölümler oluşturulurken atığa uygulanacak fiziksel, kimyasal, biyolojik işlemler dikkate alınır ve atıklar birbiri ile reaksiyona girmeyecek şekilde biriktirilir. Atık kabul alanlarında atıkların ayrımı, araya paneller konularak bölmeler oluşturmak suretiyle olabileceği gibi atığın özelliklerine uygun tank, konteyner ve benzeri ekipman kullanımıyla da gerçekleştirilebilir. Her bir bölmede/konteynerde bekletilen atığın kodu belirtilir.

(3) Atık kabul birimi için Bakanlıkça/il müdürlüğünce gerek görülmesi halinde talep edilecek ilave tedbirler alınır.

Ayrıştırılmış atık stok sahası ve ürün stok sahası

MADDE 11 – (1) Toplama ayırma tesislerinde ayrılan kağıt, plastik, cam, metal ve benzeri ayrıştırılmış atıkların, atıklara geri kazanım veya bertaraf öncesi diğer ön işlem faaliyeti gerçekleştiren atık işleme tesislerinde işe işlem sonucunda elde edilen atıkların atık işleme tesislerine gönderilinceye kadar bekletildiği ayrıştırılmış atık stok sahasında;

a) 10 uncu maddenin ikinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen şartların sağlanması zorunludur.

b) Ayrıştırılmış atıklar özellikleri dikkate alınarak yeterli alanda, uygun bölme/kap/konteyner ve benzeri içerisinde atık kodu belirtilerek bekletilir.

c) Bakanlıkça/il müdürlüğünce gerek görülmesi halinde talep edilen ilave tedbirler alınır.

(2) Tesislerde elde edilen ürünlerin satış öncesi bekletildiği ürün stok sahaları diğer atık işleme faaliyetinin gerçekleştiği bölümlerden ayrı bir alanda/ayrı bir bölümde tesis edilir. Ürün stok sahalarında bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartlar aranmaz.

Atık işleme tesislerinin kapatılması

MADDE 12 – (1) Atık işleme tesisi, il müdürlüğünden kapatma planı onayı alınmadan ve kapatma sonrası gereken çevresel etkiler, kontrol ve izleme işlemleri gerçekleştirilmeden kapatılamaz.

(2) Atık işleme tesisinin, sahibi tarafından kapatılmak istenmesi ve/veya resen Bakanlığın/il müdürlüğünün kapatılmasına karar vermesi halinde, EK-3'te yer alan kapatma planı formatına uygun olarak hazırlanan kapatma planı tesis sahibi tarafından il müdürlüğüne sunulur ve onay alınır.

(3) Sunulan kapatma planı kapsamında il müdürlüğünce yerinde inceleme yapılır. Kapatma planında eksiklik tespit edilmesi durumunda, tespit edilen eksiklikler il müdürlüğünün belirleyeceği süre içerisinde tamamlanır ve tekrar onaya sunulur. Eksiklik bulunmaması/giderilmesi halinde il müdürlüğü tarafından kapatma planı onaylanır.

(4) Onaylanan kapatma planına göre tesiste bulunan atıkların yönetimi sağlanır. Atıkların onaylı kapatma planına göre atık işleme tesislerine gönderilmesi ve çevrimiçi kütle-denge bildirimlerinin tamamlanması sonrasında il müdürlüğüne başvurulur ve il müdürlüğünce yerinde tespit yapılır.

(5) Atıkların tesisten gönderildiğinin tespiti sonrasında tesisin çevre lisansı Bakanlık/il müdürlüğü tarafından iptal edilir.

(6) Tesis yerleşkesi, binası ve makine ekipmanlarına ilişkin onaylı kapatma planı kapsamında işlemlere başlanır.

(7) Tesisin kapatılması durumunda arındırılması, temizlenmesi, sökülmesi ve yıkılması çalışmaları sırasında ve sonrasında il müdürlüğü tarafından yerinde tespit yapılarak kapatma sürecinin tamamlandığı Bakanlığa bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel Şartlar

Ön işlem ve geri kazanım tesislerinin sağlaması gereken özel şartlar

MADDE 13 – (1) Toplama ayırma tesislerine, faaliyet konularına göre EK-1'de yer alan atıklardan uygun olanlar ve/veya 12/7/2019 tarihli ve 30829 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sıfır Atık Yönetmeliğinin EK-5'ine göre

birlikte biriktirilen/toplanan kağıt, karton, cam, plastik ve metal atıklar kabul edilir. Bu tesislerde, atıkların geri kazanım tesislerine gönderilmesi amacıyla atıklara kırma/parçalama, sıkıştırma, harmanlama, tasnif etme ve benzeri fiziksel işlemler uygulanabilir. Toplama ayırma tesislerinde bu Yönetmeliğin üçüncü bölümünde verilen şartlara ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Faaliyet konusuna ve tesise kabul edilen atıklara uygulanacak işlemlere göre ayırma, tasnif etme, kırma/parçalama, sıkıştırma, eleme ekipmanları ve benzeri fiziksel işlemlerin yapıldığı üniteler ve gerekli ekipmanlar bulundurulur.

b) Toplama ayırma tesislerinin toplam alanının en az 1000 m2 olması zorunludur. EK-1'de yer alan metal, kağıt-karton, plastik, cam, ahşap, tekstil kategorilerden sadece tek bir kategoride atık kabul eden toplama ayırma tesisleri ile organize sanayi bölgeleri, sanayi siteleri ve benzeri yönetim alanlarında kurulu bulunan toplama ayırma tesislerinden m2 şartı aranmaz.

c) EK-1'de yer alan karışık ambalaj atıklarını ve/veya Sıfır Atık Yönetmeliğinin EK-5'ine göre birlikte biriktirilen kağıt, karton, cam, plastik ve metal atıkları kabul eden toplama ayırma tesislerinde kapasiteyi karşılayacak şekilde platformlu ayırma bandı bulundurulması zorunludur. Bu atıkların ayrıştırılması sadece platformlu ayırma bandında gerçekleştirilir. Malzeme cinsine göre ayrılacak atıklar için, ayırma bandının kenarlarında belirli aralıklar ile ayırma gözleri ve bu gözlerin altında, cinslerine göre ayrılan atıkların biriktirilmesi amacıyla tesis içerisinde kolayca hareket ettirilebilecek konteynerler veya pres hattını besleyen atık bölmeleri bulundurulur.

ç) Tesislerine EK-1'de yer alan karışık ambalaj atıklarını ve/veya Sıfır Atık Yönetmeliğinin EK-5'ine göre birlikte biriktirilen kağıt, karton, cam, plastik ve metal atıkları kabul edecek toplama ayırma tesisleri aşağıda belirtilen m2 ve kapasiteye bağlı olarak üç farklı tipte kurulabilir:

1) Toplam alanı en az 3.000 m2 olan ve en az 2000 m3/gün ayırma kapasitesine sahip olan tesisler 1. Tip Toplama Ayırma Tesisleri olarak,

2) Toplam alanı en az 2.000 m2 olan ve en az 600 m3/gün ayırma kapasitesine sahip olan tesisler 2. Tip Toplama Ayırma Tesisleri olarak,

3) Toplam alanı en az 1.000 m2 olan ve en az 100 m3/gün ayırma kapasitesine sahip olan tesisler 3. Tip Toplama Ayırma Tesisleri olarak,

adlandırılır. Bu tesislerden, EK-1'de yer alan diğer atıkları da kabul etmeleri durumunda ilave m2 şartı aranmaz. Ayrıca, 1. ve 2. Tip Toplama Ayırma Tesislerinde en az bir çevre mühendisi veya çevre görevlisi sürekli istihdam edilir.

d) EK-1'de yer alan karışık ambalaj atıklarını ve/veya Sıfır Atık Yönetmeliğinin EK-5'ine göre birlikte biriktirilen kağıt, karton, cam, plastik ve metal atıkları tesisine kabul etmeyen toplama ayırma tesisleri için tip ayırımı bulunmamaktadır.

(2) Metal hurdaları parçalamak/boyutlarını küçültmek suretiyle kalitesini artırmak amacıyla faaliyet gösteren ve EK-2'de verilen atıkları kabul eden hurda metal işleme tesislerinde bu Yönetmeliğin üçüncü bölümünde belirtilen şartlara ilave olarak;

a) Mekanik kırıcı-parçalayıcı-öğütücü üniteleri ve/veya kesme ve presleme ekipmanı bulundurulması,

b) Drenaj kanallarına bağlı yağ tutucular bulundurulması,

c) Yağ ile kontamine olmuş yüzeyi temizlemek amacıyla absorban malzemeler ile yağ çözücüler bulundurulması,

ç) EK-2'de yer alan 16 01 06 kodlu, sıvı ya da tehlikeli maddeler içermeyen ömrünü tamamlamış araçları işlemek istemeleri halinde, 30/12/2009 tarihli ve 27448 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik şartlarının sağlanması, gerekir.

(3) EK-1 ve EK-2'de yer almayan, Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-4'ünde yer alan atık listesinin 17 nci bölümündeki inşaat ve yıkıntı atıkları ile 20 03 07 kodlu hacimli atıkları kabul eden ön işlem veya geri kazanım tesislerinde bu Yönetmeliğin üçüncü bölümünde belirtilen şartlara ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Ayırma, boyut küçültme/parçalama ekipmanları ile atık türüne bağlı olarak; eleme işlemlerinin yapıldığı yeterli sayıda ve kapasitede ayırıcı, kırıcı, bantlı taşıma sistemleri ve gerekli ekipmanlar bulunur.

b) Toz emisyonu ile gürültü ve titreşime karşı ilave tedbirler alınır.

(4) Atık Yönetimi Yönetmeliğinin EK-4'ünde verilen atık listesinde 01 03 ve 01 04 alt bölüm başlıkları altında yer alan maden atıklarının maden zenginleştirme yöntemlerine uygun en iyi teknikler kullanılarak geri kazanılması esastır. Maden atıklarının geri kazanımını gerçekleştiren atık işleme tesisleri tarafından, bu Yönetmeliğin üçüncü bölümünde belirtilen şartlara ilave olarak çevre lisansı başvurusu sırasında başvuruya konu olan atık kodlarının, seçilen atık işleme prosesinde geri kazanıma uygun olduğuna ilişkin olarak üniversitelerin maden mühendisliği ile metalürji ve malzeme mühendisliği ve/veya kimya mühendisliği bölümlerinin değerlendirmelerini içeren kurumsal akademik rapor alınarak Bakanlığa sunulur.

(5) Atıkların geri kazanım veya bertaraf işlemlerine tabi tutulmadan önce stabilizasyonunu sağlamak ve/veya tehlikelilik özelliklerinin azaltılması amacıyla atıklara uygulanan ön işlemlerden; distilasyon, evaporasyon, adsorpsiyon, solvent ekstraksiyonu, desorpsiyon, solidifikasyon, stabilizasyon, nötralizasyon ve benzeri fizikokimyasal işlemleri

gerçekleştiren atık işleme tesislerinde bu Yönetmeliğin üçüncü bölümünde belirtilen şartlara ek olarak Bakanlıkça ilave ekipman/ünite, bilgi ve/veya belge istenebilir.

(6) Tesislerde, ozon tabakasına zarar veren veya sera etkisi olan florlu sera gazlarının taşınması, depolanması faaliyetinde bulunulması halinde bu amaçla kullanılan kapların içerisindeki gazın kaplardan çekilerek uygun bir şekilde bertarafına kadar depolanmasının sağlanması için gereken ekipmanların kurulu olması sağlanır.

(7) Yeniden kullanıma hazırlama faaliyeti gerçekleştiren atık işleme tesislerinde bu Yönetmeliğin üçüncü bölümünde belirtilen şartlara ilave olarak, atık olan ürün veya ürün bileşenlerinin tasarlandığı şekilde aynı amaçla yeniden kullanıma hazırlanması için yapılacak temizleme, onarım, kontrol gibi fiziksel işlemlerde gerekli olan ilave ekipmanlar bulundurulur.

(8) Tesislerde geri kazanım faaliyeti sonucu elde edilen ürünler/malzemesler için;

a) Çevre lisansı aşamasında, ürünün standardına ve satışa uygunluğuna ilişkin belgeler ile malzeme güvenlik bilgi formlarının sunulması ve elde edilen ürünlerin kapasite raporunda ürün olarak gösterilmesi,

b) Geri kazanım sonucunda elde edilen malzemenin ürün olarak standardının bulunmaması halinde; çevre lisansı aşamasında, malzemenin kullanımına yönelik talebin sürekli olduğunun ve malzemenin ekonomik değere sahip bir ürünün üretim prosesinde ihtiyaç duyulan hammadde niteliğinde olduğunun malzemeyi talep edenin taahhüdü ile belgelenmesi ve bu malzeme ile yapılan üretim sonucunda elde edilen ürünün standardını bozmadığının gösterilmesi,

c) Ürün vasfının kaybedilmesi veya malzemenin kullanımına yönelik talebin olmaması nedeniyle satışının gerçekleştirilememesi durumunda bu malzemelerin atık olarak yönetilmesi, gerekir.

(9) Atık işleme tesislerinin, mevcut en iyi teknikler göz önünde bulundurularak, faaliyet konusuna, proseslerine ve bu proseslerden elde edilen malzemelere göre sağlaması gereken özel şartlar, teknik kriterler ve lisanslandırılmasına ilişkin ilave hususlar Bakanlıkça ayrıca belirlenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırım

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında Çevre Kanununda öngörülen yaptırımlar uygulanır.

Mevcut izinli tehlikesiz atık toplama ayırma tesisleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce il müdürlüğünden izin belgesi alarak faaliyetlerini gerçekleştirmekte olan tehlikesiz atık toplama ayırma tesisleri, mevcut izin sürelerinin sonuna kadar faaliyetlerine devam edebilirler.

(2) Mevcut izinli tehlikesiz atık toplama ayırma tesisleri;

a) Tesislerine, 1/1/2022 tarihinden itibaren EK-1’de yer alan atık kodları dışında atık kabul etmemekle,

b) Tesislerinde EK-1’de yer alan atık kodlarından farklı kodda atıkların bulunması halinde, mevcut izin süresini aşmamak koşuluyla bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içerisinde söz konusu atıkların tamamını çevre lisanslı atık işleme tesislerine göndermekle, yükümlüdür.

(3) Bu Yönetmelik ile belirlenen koşullara, bu maddede verilen süreler içerisinde uyum sağlayamayan mevcut izinli tehlikesiz atık toplama ayırma tesisleri için 12 nci madde çerçevesinde kapatma planı sunularak iş ve işlemler yürütülür ve izin belgesi iptal edilir.

Mevcut çevre lisanslı tesisler

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce çevre lisansı almış bu Yönetmelik kapsamındaki atık işleme tesisleri mevcut çevre lisansları sürelerinin sonuna kadar faaliyetlerine devam edebilirler.

İnşaat ve yıkıntı atıkları işleyen mevcut geri kazanım tesisleri

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili idareden izin alarak faaliyetlerini gerçekleştirmekte olan inşaat ve yıkıntı atıkları işleyen geri kazanım tesisleri, bu Yönetmelik ile belirlenen koşullara bir yıl içerisinde uyum sağlamakla ve Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde çevre lisansı almakla yükümlüdür. Bu Yönetmelik ile belirlenen koşullara, bu maddede verilen süreler içerisinde uyum sağlayamayan mevcut tesisler faaliyetlerine devam edemezler. Bu tesisler için 12 nci madde çerçevesinde kapatma planı sunularak iş ve işlemler yürütülür.

Teminat

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi, teminata ilişkin usul ve esaslar ile teminatın miktarı Bakanlıkça belirlenene kadar uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Şehircilik Bakanı yürütür.

